Aan de leden van de
Gemeenteraad Oss

Bestuurszaken
Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
17 oktober 2022	RIB opvang vluchtelingen –deel 5	H. van de Moosdijk	14 0412

Onderwerp

Vluchtelingenopvang in Oss.

Geachte raadsleden,

In de raadsinformatiebrief van 22 augustus 2022 hebben wij u een update gegeven over de situatie in onze gemeente over de vluchtelingenopvang. In deze vijfde raadsinformatiebrief willen wij u informeren over:

1. Wat er is gedaan met de aanbevelingen en uitgangspunten van de gemeenteraad.
2. Gevolgen voor Oss van de bestuurlijke afspraken van 26 augustus 2022.
3. Toelichting op de financiering van de vluchtelingenopvang.

1.Afspraken met de gemeenteraad

Op 2 juni hebt u als gemeenteraad aanbevelingen en uitgangspunten meegegeven aan ons college. Zoals u hebt kunnen lezen in de vorige raadsinformatiebrieven is hier uitvoering aan gegeven in de door ontwikkelen en vormgeven van de vluchtelingenopvang. Zo is er een gemengde locatie in het belastingkantoor gerealiseerd, is er een samenwerkingsplan met TiO en COA ontwikkeld, bieden we een gezinslocatie aan en heeft de gemeente de regie. Afgesproken is dat de raad betrokken wordt in hoe we verder gaan na oktober 2023.

2. Gevolgen voor Oss inzake de bestuurlijke afspraken

Via een raadinformatiebrief vanuit de Veiligheidsregio bent u geïnformeerd over de nieuwe afspraken als gevolg van de bestuurlijke afspraken van 26 augustus 2022 tussen het Rijk, het Veiligheidsberaad, VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO). Deze afspraken zijn een samenhangend pakket met maatregelen op de korte en lange termijn om uit de asielcrisis te komen en te blijven. Deze afspraken hebben gevolgen op korte en lange termijn voor onze vluchtelingen opgave. Wat wordt onze brede opdracht volgens deze afspraken:

- Onze veiligheidsregio levert tijdelijk (tot uiterlijk 1-1-2023) extra crisisnoodopvang voor asielzoekers; 450 plekken.
- In stand houden aandeel Oekraïense vluchtelingen naar rato van het inwonersaantal dit zijn er 420 voor de gemeente Oss.
- Voor de lange termijn stellen gemeenten in onze Veiligheidsregio structureel locaties beschikbaar voor de opvang van asielzoekers. Hiervoor komt waarschijnlijk een wettelijke taak.
- Uitvoering van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen.
- Ophoging uitstroom van statushouders naar de gemeente Oss het aantal voor 2023 ligt tussen de 285 en de 323.

Als college zijn we ons aan het beraden wat dit betekent voor de koers die we met u hebben afgesproken en hoe dit zich verhoudt tot deze brede opdracht. Een beleidsnotie hiertoe zullen wij op korte termijn aan u voorleggen.

3.Toelichting op de financiering van vluchtelingenopvang

We geven u in onderstaande paragraven inzicht waaruit de baten en lasten bestaan van het opvangen van de vluchtelingen. Ook vertellen we welke afwegingen zijn gemaakt om tot ramingen en bedragen te komen in de programmabegroting, en welke onzekerheden een rol spelen. Dit is tot slot in de tijd geplaatst.

3.1 Terugblik

Op 12 april 2022 hebben wij het college gevraagd een bedrag van 1,6 miljoen ter beschikking te stellen aan de werkgroepen belast met de opvang. Op dat moment was er nog geen inzicht in het verloop en omvang van de vluchtelingencrisis en was er geen concrete bekostigingsregeling vanuit het rijk. Op dat moment gaven we al geld uit aan leefgelden en opvanglocaties. We hebben deze 1,6mln geraamd om op dat moment in de crisis vooruit te kunnen. Deze middelen zijn gebruikt om volgens richtlijn leefgelden uit te keren aan de ontheemden en de kosten voor te financieren voor de organisatie van opvang.

In juni 2022 heeft het rijk een bekostigingsregeling opgesteld onder de naam "Regeling opvang ontheemden Oekraïne". Het zwaartepunt van deze regeling bestaat uit een integrale vergoeding van € 100 per bed per dag voor vluchtelingen uit Oekraïne die we onderbrengen in gemeentelijke locaties. Daarnaast bevat de regeling ook vergoedingen voor het leefgeld van ontheemden in particuliere opvang.[1]

3.2 Waar staan we nu (najaar 2022)?

We hebben sinds maart ervaring opgedaan met alle aspecten van de opvang van ontheemden in ons belastingkantoor en andere opvanglocaties. Op basis daarvan, en de verwachte aantallen ontheemden, hebben we in de zomer van 2022 ramingen gemaakt voor alle lasten voor 2022 en 2023. Daarnaast hebben we een calculatiemodel gemaakt op basis van de bekostigingsregeling van het rijk. Daarmee kunnen we de verwachte baten vanuit het rijk ramen.

Over 2022 verwachten we afgerond 4,6mln uit te geven aan de opvang en verzorging van de vluchtelingen. In dat bedrag zitten de leefgelden, het klaarmaken en inrichten van opvanglocaties, de kosten voor Stichting Thuis In Oss evenals de volledige exploitatielasten van de gemeentelijke opvanglocaties. Dat is een forse toename ten opzichte van de eerste raming in april. In april hebben we ons primair geconcentreerd op het snel in gebruik nemen van de opvanglocaties en het uitkeren van leefgelden. We hadden beperkt overzicht op de volle omvang van de exploitatielasten voor het verzorgen van honderden vluchtelingen. In de programmabegroting hebben we die volledige inventarisatie wel gemaakt, rekening houdend met de ontwikkeling in de opgave voor Oss. Denk aan de toename van aantallen vluchtelingen, resulterend in het bijplaatsen van noodunits en het opvangen van vluchtelingen van/voor het COA. Ook hebben we nu inzicht in de volledige breedte aan exploitatielasten van een gebouw waarin honderden mensen wonen. Denk aan permanente bewaking, toegenomen inzet van Thuis In Oss, energielasten, zorgkosten etc.

Aan baten verwachten we een bedrag over 2022 van afgerond 10,6mln te ontvangen. Dat is fors hoger dan de lasten. De belangrijkste reden dat we als gemeente geld 'over houden' is dat we onze huisvesting niet hebben gekocht of gehuurd. We hadden het belastingkantoor vrij ter beschikking staan. Een deel van de rijksvergoeding ziet toe op de aankoop of huur van

[1] Op 12 oktober 2022 is de bekostigingsregeling Opvang Oekraïners van € 100,00 euro per dag aangepast naar € 83,00 euro per dag. Een bijstelling naar beneden kunnen we niet meer in de huidige programmabegroting verwerken. Hierover zullen wij in Marap I komen tot een financiële bijstelling.

gemeentelijke opvanglocaties. Zonder deze lasten betekent dit een financieel voordeel voor 2022. In de programmabegroting hebben we dit overschot van afgerond 6,0mln in een reserve *Opvang Vluchtelingen* gestort.

Nagekomen feiten en omstandigheden sinds de zomer 2022

Sinds het opstellen van de programmabegroting hebben we te maken met nagekomen feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de begroting, maar niet meer verwerkt kunnen worden:

1. Het rijk heeft per 11 oktober 2022, na het opstellen van de begroting, een nieuwe bekostigingsregeling uitgebracht voor de financiering van opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De belangrijkste wijziging is dat met ingang van 15 oktober 2022 de gemeente niet langer € 100, maar € 83 per bed per dag ontvangen. Monitoronderzoek door het rijk toonde aan dat de gemiddelde kosten voor opvang van vluchtelingen lager was dan aanvankelijk gedacht. Dit heeft invloed op de baten die wij ontvangen vanuit het rijk. Bij gelijkblijvend aantal bedden nemen de geraamde baten voor 2022 af met afgerond € 0,6mln.
2. In de programmabegroting hebben we geschat dat per 1 oktober 2022 bij het *Oude Belastingkantoor* netto 120 bedden extra zouden worden gerealiseerd door plaatsing van woonunits. Deze geplande datum hebben we niet gehaald omdat de energievoorziening voor deze units (nog) niet kan worden gerealiseerd. Voor iedere maand dat dit langer duurt, nemen de geraamde baten af met afgerond € 0,3mln. Bij gelijkblijvende omstandigheden in 2022 bedraagt dit maximaal € 0,9mln.
3. Met het afnemen van de baten neemt ook de geraamde storting over 2022 in de reserve af. Op basis van voorgaande feiten en omstandigheden ramen we deze afname op maximaal € 1,5mln.

3.3 Vooruitblik 2023

Na oktober 2023 is het voormalige belastingkantoor niet langer beschikbaar als opvanglocatie. Vanaf dat moment ontstaat behoefte aan (een) andere opvanglocatie(s) om vluchtelingen te kunnen huisvesten. Op dit moment kunnen we niet precies voorzien welke vluchtelingen dat zijn en in welke aantallen. We zien dat het opvangen van vluchtelingen structurele vorm aanneemt. En dat een structurele regeling nodig is om duurzaam in die behoefte te voorzien. De reserve *Opvang Vluchtelingen* kunnen we inzetten als financieringsbron voor een dergelijke regeling. In het 1e kwartaal van 2024 maken we een voorstel en leggen dit aan voor aan de raad.

Naast vluchtelingen uit Oekraïne vangen we ook vluchtelingen op van/voor het COA. Op dit moment maken we structurele afspraken met het COA over hun financieringsbijdrage aan onze voorzieningen. Dat wil niet zeggen dat het COA nu niets doet. De basisinrichting van locaties en spreekuren zijn reeds door het COA gefinancierd. Maar we werken aan een objectieve en integrale afspraak over welke kosten door het COA worden vergoed.

We hebben in de programmabegroting een raming van de baten en lasten opgenomen voor 2023. Dit is een grove raming waarin we de verwachte stand van december 2022 extrapoleren naar 2023. We zijn er ook van uitgegaan dat, zoals toegezegd, het rijk de gemeenten blijft ondersteunen. Inmiddels weten we wel dat de bijzondere status voor Oekraïense vluchtelingen verlengd is tot maart 2024.

Voorzichtigheidshalve hebben we de baten niet hoger geraamd dan de lasten. Op grond van die aannames komen de baten en lasten voor 2023 uit op ieder 7,2mln. De huidige bekostingsregeling geldt maximaal 12 maanden en wordt vervangen door een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De inhoud van deze regeling is nog niet bekend. Ontwikkelingen hierin nemen we mee bij het opstellen van aanvullende en nieuwe voorstellen en in de marap1 en 2 van 2023.

Nagekomen feiten en omstandigheden sinds de zomer 2022

De nieuwe bekostigingsregeling van € 83 per bed per dag heeft invloed op de ramingen van de baten in 2023. Voorzichtigheidshalve hebben we in de begroting voor 2023 de baten gelijk gesteld aan de lasten. Bij een tarief van € 83 én een verlenging van de regeling tot 31 december 2023 zijn we nog steeds in staat die lasten te dekken.

Tot slot:

Op alle vluchtelingenlocaties is er sprake van een gezond evenwicht van draagkracht en draaglast voor bewoners, personeel en vrijwilligers en omgeving. Het is daarom onze ambitie om deze koers vast te houden. Vanwege de crisis volgen ontwikkelingen in dit dossier elkaar snel op we zullen u zo goed mogelijk op de hoogte houden van deze ontwikkelingen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

Drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans
Burgemeester

Drs. H. Mensink
secretaris